

ಬಳಿಗಾರ ಚನೆಯು ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬರಲೊಲ್ಲ!

■ ಸುಮವೀಣಾ ಹಾಸನ

ಕೈತುಂಬಾ
ಗಾಜಿನ ಬಳಿಗಳನ್ನು
ತೊಟ್ಟು ಕೈ ಕುಲುಕಿದರೆ ಅದರ
ನಾದವೇ ಬೇರೆ, ಸೊಬಗೇ ಬೇರೆ.
ಹಿಂದೆ ಬಳಿಗಾರ ಮನೆಮನೆಗೆ ತೆರಳಿ
ಹೆಂಗಳೆಯರಿಗೆ ಕೈತುಂಬಾ ಬಳಿ
ತೊಡಿಸಿದಾಗ ಮಹಿಳೆಯರ
ಸಂಭ್ರಮವೇ ಬೇರೆ. ಆದರೆ
ಆ ಸಂಭ್ರಮ ಇದೀಗ
ಮರೆಯಾಗಿದೆ.

ಮುತ್ಯದೆಯರ ಶುಭ ಸಂಕೇತ ಬಳಿ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಅಲಂಕಾರ, ಆರೋಗ್ಯ ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯು ನಾವು ಬಳಸುವ ಬಳಿಗಳಾಗಿವೆ. ಬಳಿಗಳು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ಹಿಡಿದು ವಯಸ್ಸರವರೆಗೂ ಎಲ್ಲರೂ ಧರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಘಳಘಳ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತಾ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ತನ್ನ ತನ್ನ ಸೆಳೆಯುವ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣ ಇದಕ್ಕಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ಕೈಗೆ ಬಳಿಗಳು ಶೋಭೆ ತರುತ್ತವೆ. ಮೃದುವಾದ ಸುಕೋಮಲವಾದ ಕೋಮಲಾಂಗಿಯರು ಕೈತುಂಬಾ ಬಳಿ ತೊಟ್ಟು ಕೈ ಕುಲುಕಿದರೆ ಅದರ ನಾದವೇ ಬೇರೆ, ಸೊಬಗೇ ಬೇರೆ. ಬಳಿಗಳನ್ನು ಸನಾತನ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಸ್ವರೂಪವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿರುವ ಗಾಜಿನ ಬಳಿಗಳ ಕಾರುಬಾರು ಈಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದೆ. ಹಿಂದೆ ಬಳಿ ತೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದರೆ ಸಡಗರವೋ ಸಡಗರ. ಇವತ್ತಿನ ಹಾಗೆ ಹವಾನಿಯಂತಿತ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಸ್ವಾಂಡಿಗೋ ಡ್ರೆಸಿಂಗ್ ಟೇಬಲ್‌ಗೋ ತೊಡಿಸುವುದಲ್ಲ.

ಬಳಿಗಾರರೇ ಮನೆಮನೆಗೆ ಬಂದು ಬಳಿ ತೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಮಲಾರವನ್ನು ಅಂದರೆ ಬಳಿಯ ಕುಚ್ಚುಗಳನ್ನು ಕಾಟನ್ ಬ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿದ ಬಳಿದಿಂಡುಗಳನ್ನು ಹಾಗೆ ಸುಕುಡಿದಾರದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿದ ತೋಡವನ್ನು ಒಂದೊಂದೇ ದಿಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರಂತೂ ಇನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಬಳಿಗಳಿರಬಹುದು ಎಂಬ ಕುತೂಹಲ ನೆಟ್ಟಿರುತ್ತಿತ್ತು. (ಕುಚ್ಚುಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ 6 ಡಜನ್‌ಗಳಂತೆ 10 ಬಿಡಿ ತೋಡಗಳು ಇದ್ದು, ಇದನ್ನು ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬ್ಯಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ತೋಡ ಅಂದರೆ 12 ಡಜನ್ ಬಳಿಗಳು, ದಿಂಡು ಅಂದರೆ 12 ಡಜನ್ ಬಲೆಗಳು ಜೊತೆಗೆ ರಟ್ಟಿನ ಬಾಕ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕರ್ಪೂರದ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಸ್ಟ್ರಿಂಗ್ ಬಳಿಗಳನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿದರೆ ಆಗುವುದು ಮಲಾರ) ಒಂದರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತವರಿಗೆ ಸುದ್ದಿ ತಲುಪಿಸಲು ಇದ್ದ ಸಂದೇಶ ವಾಹಕರೇ ಬಳಿಗಾರರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಅದಕ್ಕೇ ಜಾನಪದ ತ್ರಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾಗ್ಯದ ಬಳಿಗಾರ ಹೋಗಿ ಬಾ ನನ ತವರಿಗೆ' ಎಂಬ ಸಾಲು ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವುದು. ಬಳಿಯ ಮಲಾರಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಬಳಿಗಾರರಿಂದಲೇ ಕೈಗೆ ಬಳಿ ತೊಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಭಾವತೃಕ ಸನ್ನಿವೇಶವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬಳಿಗಾರರೋ ಎದುರು ಕುಳಿತ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಕೈಗೆ ಹೋದುವಂತಹ 2.0, 2.2, 4, 2.6 ಹೀಗೆ ಎಡಗೈ ಹಾಗೂ ಬಲಗೈ ಆಳತೆ ಬೇರೆ ಇರುತ್ತದೆ, ತಣ್ಣಗೆ ಕೈ ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಕೈ ಒರಟಾದರೆ ಬಳಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ! ಅಳತೆಯ ಬಳಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಡೆದ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಫಲಕಿಸಿ ಎಡಗೈ ಬೆರಳುಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಅವರ ಆಸೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅಂದರೆ ತುಂಬಾ ಬಿಗಿಯಾಗಿ, ಸಡಿಲವಾಗಿ, ಇಲ್ಲ ಎರಡು ಕಲರ್ ಬಳಿ ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿ ತೊಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಂತರ ಹಳೆಯ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಒಡೆದು ತೆಗೆದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಎರಡು ಬಳಿ ಹಾಕಿದರಂತೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಳಿಗಾರರ ಕಾಲಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಇದೆಲ್ಲಾ ಇದೆಯೇ? ಈಗ ಹೇಳಿದರೆ ಹಳೆ ಕತೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಬಳಿಗಾರರು ಕಾಲ್ಕಡಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಕಬ್ಬಣದ ಸ್ವಾಂಡಿಗೆ ಹಾಕಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದ ದಿನಗಳು ಮುಗಿದು ಈಗ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಿ ವ್ಯಾಪಾರವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಶುಭ ಸಮಾರಂಭ ಅಂದರೆ ಒಸಗೆ, ಮದುವೆ, ಸೀಮಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಿಗೇ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಾನ. ಅದಕ್ಕೆ 'ಬಳಿ ಶಾಸ್ತ್ರ' ಎನ್ನುವುದು. ಬಾಗಿನ, ತಾಂಬೂಲ, ಅರಿಶಿಣ ಕುಕುಮ ನೀಡುವ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಿಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಆದ್ಯತೆ. ಅಂತಹ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಲೇಸ್, ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ದಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾವಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಗಂಡ ತಿರಿದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಿ ತೆಗೆಸುವುದು, ಆರಾಧನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಳಿ ತೊಡುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಾವು ಪ್ರಜ್ಞಾವಂತರಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಬಳಿ ತೊಡಿಸಿ ಸಂತೋಷ ಪಡಬೇಕೇ ವಿನಃ ಬಳಿ ತೆಗೆಸಿ ವಿಕೃತಿ ಮೆರೆಯಬಾರದು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಅವರ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದಾಗಿದೆ. ಬಳಿ ತೊಟ್ಟು ಕಂಡವರ ಕೈಗಳನ್ನು ನೋಡುವ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಬೇರೆ. ಇಂದಿಗೂ ಹಿರಿಯರು, ಬಂಧುಗಳು